21.3.2018

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

TyV@eduskunta.fi

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta torstai 22.03.2018 klo 12.15/HE 14/2018 vp/ Asiantuntijalausunto

HE 14/2018 Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleen organisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on ollut tilaisuus osallistua hallituksen esityksen valmisteluun, esittämämme näkökohdat on otettu asianmukaisesti huomioon. Asiantuntijalausuntona sosiaali- ja terveysministeriö haluaa nostaa esille työsuojelun osalta seuraavat näkökohdat:

Perustettava monialainen Luova-virasto on valtakunnallinen toimija, jonka toiminta-ajatus perustuu yhdenmukaisiin ja asiakaslähtöisiin toimintatapoihin. Työsuojeluvalvonta on organisoitu tällä hetkellä viiteen aluehallintovirastoon työsuojelun vastuualueiksi, joista muodostuu Luova-virastoon yksi valtakunnallinen työsuojeluviranomainen, työsuojelun toimiala. Työsuojelun tehtäviä hoitavan toimialan organisointia ja toimintaa koskevat vaatimukset perustuvat muun muassa Suomen ratifioimiin Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimukseen nro 81 ja siihen liittyvään lisäpöytäkirjaan. Työsuojelu rakentuu myös vahvaan kolmikantaiseen sidosryhmäyhteistyöhön.

Hallituksen esityksessä on todettu edellä mainittujen kansainvälisten sopimusten tarkoittamalla tavalla työsuojelun toimialan riippumattomuus työsuojelun tehtäviä hoitaessaan. Myös toimialan toiminta tulee järjestää niin, että riippumattomuus ja puolueettomuus työsuojelun valvontatehtävässä on turvattu. Esityksessä on todettu, ettei työsuojelutarkastajille saa antaa sellaisia tehtäviä, jotka voivat vaarantaa työsuojelun valvontatehtävien asianmukaisen hoitamisen tai riippumattomuuden. Luova-virastossa on varmistettava, ettei esimerkiksi viraston työjärjestyksellä saa vaarantaa työsuojelun riippumattomuutta.

Työsuojeluvalvonta on järjestetty nykyisin aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueilla sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa. Luova-virastossa työsuojelun tehtävien ohjaus on tarkoitus järjestää muista viraston tehtävistä poikkeavalla tavalla korostaen kansainvälisistä

sopimuksista aiheutuvaa työsuojelutehtävien erityisasemaa. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa laadittava viraston tulossopimusta täydentävä työsuojelun tulossopimus sekä työsuojelun erillinen toimintamenomomentti täyttävät työsuojeluvalvonnan ohjauksen riippumattomuudelle asetetut vaatimukset.

Työsuojeluvalvonnan vaikuttavuuden ja tehokkaan toiminnan varmistamiseksi toimialan organisoinnin on pystyttävä mukautumaan työelämän muutoksiin. Tätä tukee edellä kuvattu työsuojelun ohjauksen malli. On tärkeää, että toimialan johto voi itsenäisesti harkita tavoitteiden kannalta parhaan tavan organisoida toiminta ja kohdentaa valvonta tulosohjauksen puitteissa.

Valtakunnallinen virasto mahdollistaa valvonnan yhtenäisen kehittämisen sekä resurssien tehokkaan käytön. Monialainen virasto tukee työsuojelun toimialan tehtävien tehokasta toteuttamista.

Viraston toiminta-ajatuksen mukaisesti yhteistyö muiden toimialojen kanssa on kannatettavaa ja siinä on tunnistettu mahdollisuuksia, kunhan yhteistyö hyödyntää toimialojen viranomaistoimintaa. Yhteistyötä tarvitaan Luovan lisäksi muiden viranomaisten kanssa esimerkiksi harmaan talouden torjunnassa. Yhteistyössä valtakunnallisuus nähdään mahdollisuutena.

Hallituksen esityksessä on myös kuvattu Luova-viraston oman työsuojeluvalvonnan järjestäminen vaatimustenmukaisella tavalla.

Yhteenveto

Hallituksen esitys täyttää työsuojeluvalvonnan järjestämisessä huomioitavat näkökohdat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen nro 81 ja lisäpöytäkirjan tarkoittamalla tavalla.

Aloittavan viraston valtakunnallisuus ja sillä saavutettavat hyödyt työsuojeluvalvonnalle nähdään mahdollisuutena.